

rer i deres eget Hus. Jeg for mit Vedkommende ser aldeles ikke med Begejstring paa den Tanke, at man skulde søge at tvinge Kommunerne ind paa at blive Husejere i stor Stil. Jeg tror, det er en Opgave, som ganske naturlig under de nuværende Samfundsforhold, som jeg haaber maa staa længe, ligger helt uden for Kommunernes naturlige Omraade. Jeg vil derfor ubetinget foretrække Forslaget under Nr. 2 fremfor det, som det ærede Medlem gjorde sig til Talsmand for, og selv om det ærede Medlem lovede, som han gjorde, sin Medvirkning til at arbejde de to Forslag sammen, er jeg dog næppe i Stand til at give den Del af Forslaget, der hidrører fra Nr. 3, min Stemme, i alt Fald ubetinget ikke, hvis den Bestemmelse i Forslaget under Nr. 3 bliver fastholdt, at det skal paalægges Kommunerne som en Pligt under visse Forhold at opføre slige Boliger. Det forekommer mig, at det vilde være et aldeles uforsvarligt Indgreb i Kommunernes Selvstyre, ligesom det ogsaa forekommer mig, at som Forholdene ere, vil der næppe være nogen Tvivl om, at Kommunalbestyrelserne vilde i hvert enkelt Tilfælde være dem, der ere bedst i Stand til at dømme om, hvorvidt Boligtrangen i Kommunen virkelig er saa stor, at det er nødvendigt og rigtigt at afhjælpe den derigennem, at Kommunerne træde til.

Jeg mener ogsaa, at der kan gøres den principale Indvending mod at lægge denne Sag i Kommunens Hænder, at der derigennem ingenlunde vil opnaas billigere Boliger for de paagældende Befolkningsklasser, som man ønsker at gavne. Den i Lovforslaget under Nr. 3 tagne Reservation imod, at Kommunerne skulde komme til at tjene Penge ved disse Foretagender, denne Reservation kan i og for sig i Teorien være meget rigtig, i Praksis tror jeg derimod den er overflødig, da det, der gør sig gældende for den private, der vil opføre Bygninger, ogsaa gør sig gældende over for Kommunerne. Grundene ere dyre for Kommunerne, Pengene ere dyre og Bygningsmaterialierne ere stegne i Pris, ogsaa naar det er en Kommune, der skal bruge dem, og man kan gerne føje til, at noget af det, der for en væsentlig Del for Tiden vistnok skræmmer private fra at skride til at udføre større Bygningsforetagender i alt Fald her i Kjøbenhavn, og som ogsaa gør sig gældende lige over for Kommunerne, er, at saadanne Bygningsforetagender i høj Grad ogsaa fordyres ved de overordentlig vanskelige og knudrede Arbejdsforhold, som Samfundet lever under. Der-

til kommer for Kommunernes Vedkommende, hvad der er en bekendt Sag, at Kommunalbestyrelserne og særlig Kommunalbestyrelsen i Kjøbenhavn bygger meget dyrt og tillige meget langsomt, saa det vil være meget længe, inden Boligerne blive færdige. Det ærede Medlem lod selv forstaa, at det vilde tage Kommunen 3 Aar at opføre saadanne Boliger. Men Kommuner bygger som bekendt meget dyrt, og naar en saadan Bygning blev færdig og skulde lejes ud til almindelig Pris, vilde der sikkert ikke blive Overskud, tværtimod tror jeg, der blev et aarligt Tab for Kommunen, hvad man næppe er beføjet til at paalægge den herfra som en Tvang.

Jeg tror, at Opgaven løses meget bedre ved det private Initiativ, og her er naturligvis den Vej, som er der den gamle Vej, og som ogsaa vil blive fulgt i Fremtiden, i alt Fald naar Forholdene blive noget bedre, nemlig at private, eftersom der er Trang til at opføre Ejendomme med Boliger, og eftersom der viser sig Ud-sigt til, at det kan betale sig, ogsaa i Fremtiden ligesom tidligere ville tage Sagen i deres Hænder og afhjælpe de forhaandenværende Mangler. Men ogsaa, og særlig naar det private Initiativ paa Grund af de Forhold, der ere nævnte, ikke i tilstrækkelig Grad træder til, ville Mangerne blive afhjulpne ad den Vej, ad hvilken det nu i de forløbne Par Aar har vist sig, at megen Boligtrang kan afhjælpes, nemlig ved at der dannes sig Foreninger, som opføre deres egne Huse. Man maa imidlertid huske paa, at de Foreninger, som have dannet sig, og som opføre deres egne Huse, ere, saa vidt mig bekendt, komne i Virksomhed for saa kort Tid siden, at i al Fald ikke ret mange af dem have faaet deres Bygninger færdige, saa at det har kunnet vise sig, i hvilken Grad de Bygninger, de have opført, vilde kunne lindre den Boligtrang, som jeg fuldt ud erkender, der nu er til Stede. Det, der for mig har været Hoveddrivkedren til at indbringe dette Forslag, har netop været Ønsket om, at saa mange som muligt ad denne Vej ved meget smaa Midler kunde komme saa vidt, at de fik en Bolig, hvori de kunde sidde uopsigelig, og naar de havde siddet en Tid saaledes, ganske jævnt, næsten uden at de mærke det, kunde erhverve dem Boligen som deres egen private Ejendom.

Forskellen mellem Forslaget Nr. 2 og Forslaget Nr. 3 er egentlig den, at Forslaget Nr. 2 bygger paa det private Initiativ, bygger paa den private Ejendomsret, medens Forslaget Nr. 3 bygger paa